

crida de dos en dos. Alguns aprofiten l'espera per assistir a la classe de conducció que imparteix un dels interns. Hi ha hagut ja cursos d'anglès, de lectura en castellà i català, i es prepara un curs d'àrab. Dels deu mil presos que hi ha a Catalunya, 3.545 estan escolaritzats i realitzen alguna activitat docent. A més de les activitats socioeducatives, n'hi ha de vinculades al fet delictiu, com tallers sobre violència domèstica, delictes sexuals, prevenció de reincidències, programes de diversitat cultural o de preparació als permisos on participen interns abans de les primeres sortides. Un sector emergent són els interns per delictes de trànsit, ja n'hi ha més de 400 a Catalunya.

Les fotografies

Un dels reclusos es molesta perquè el retrat que se li proposa es farà davant d'un passadís en què es veuen unes barres metàl·liques que l'emmarquen en una actitud massa "taleguera". Les fotografies es podran enviar a les famílies i la importància dels ferros de color blau passa inadvertida per al fotògraf però no per al model. Els detalls són, en absència de llibertat, més importants i, si es descuiden, és fàcil provocar baralles. Alguns interns exhibeixen el resultat de moltes hores al gimnàs, situat a les zones comunes de Can Brians 2, davant de la piscina del centre penitenciari i al costat d'un parell de pistes d'esquaix. La musculatura representa una carta de presentació. Els tatuatges al tors inscriuen a la pell els noms de la mare, símbols de guerra o motius animals. Un d'ells porta a l'esquena tota una guarda de cavalls. Les companyes també hi figuren, amb una inscripció del nom o, fins i tot, amb un dibuix de l'estimada sobre el pit. "Hi ha parelles que duren molt fins i tot quan ella és a fora i ell a dins", recorda l'educadora, i avisa que "la parella té un paper existencial i s'ha de tenir en compte que moltes famílies s'han beneficiat amb el tràfic delictiu del pare que és a la presó".

El dia acaba i cal refer el procés invers del matí pels corredors de la presó. Els minuts necessaris per sortir del centre es fan llargs de passar i provoquen impaciència per recuperar l'ambient de llibertat. El temps ha transcorregut molt lentament. Després de dos dies entre parets, un d'ells complet de sol a sol, els murs semblen més alts i gruixuts, i el color de les parets més gris. Estem esgotats. Es fa difícil imaginar la durada subjectiva d'una condemna de molts anys. La majoria de reus es troben en règim ordinari. El primer grau de tractament i més estricte s'anomena tancat, per contrast amb l'obert, per als qui poden sortir per raons formatives o laborals. L'escriptor anglès John Berger, a la seva darrera obra titulada *D'A a X*, sobre la relació epistolar entre un pres polític i la seva companya, sentència: "El cel blau sobre el pati no és indiferent, ni de bon tros". És una sensació que ofega i que s'experimenta després de romandre unes hores als pavellons de la presó. ■

eltallerdefotografia

Larry Granada.

"Les fotografies seran per a la meva dona i la meva mare. En tots els anys que duc a la presó, mai havíem tingut el privilegi que ens fessin fotos així. Les meves expectatives són sortir al carrer, buscar una feina i tirar la meva família endavant. Els meus pensaments són de no caure mai més".

Guillermo 27 anys, Madrid.

"Dins de la manca de llibertat, mai és tard per aprendre i aprofitar el temps. El projecte del taller fotogràfic ha estat un bon detall perquè permetrà que la meva família pugui tenir un record aquest Nadal".

L'activitat de retratar els interns d'un dels pavellons de Can Brians 2 forma part del projecte d'una exposició dels fotògrafs Carles Domènech i Jesús Visauta que compta amb la col·laboració dels reclusos. L'exposició es durà a terme als espais comuns del centre penitenciari amb fotografies obtingudes durant dues jornades al mòdul 10 de la presó. Una còpia dels retrats serà lliurada als presos perquè la puguin enviar a les seves famílies.

Una pantalla controla un dels passadissos ■ C.D.